

คู่มือการปฏิบัติงาน

งานสหกิจศึกษาเพื่อการพัฒนาอาชีพ
CO-OPERATIVE EDUCATION FOR CAREER DEVELOPMENT

ประจำปีการศึกษา 2555

สำนักกิจการนักศึกษา
มหาวิทยาลัยเนชั่น

คำนำ

สหกิจศึกษาเพื่อการพัฒนาอาชีพ มหาวิทยาลัยเนชั่น เป็นระบบการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัย คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย คณาจารย์และสถานประกอบการ ได้ร่วมกันจัดการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานในสถานประกอบการทั้งของภาคเอกชนและหน่วยราชการอย่างมีระบบ โดยจัดให้มีการเรียนในมหาวิทยาลัย ร่วมกับการจัดให้นักศึกษาปฏิบัติงานจริง ณ สถานประกอบการ หรือองค์กรผู้ใช้บัณฑิตที่ให้ความร่วมมือ ทำให้นักศึกษาของมหาวิทยาลัยชั้นมีโอกาพัฒนาคุณภาพ ตรงตามที่สถานประกอบการต้องการมากที่สุด

การส่งเสริมให้มีความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับมหาวิทยาลัยเนชั่น โดยผ่าน รายวิชาสหกิจศึกษาเพื่อการพัฒนาอาชีพจะเป็นกลไกความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถานประกอบการ นักศึกษา และมหาวิทยาลัยที่สำคัญ ทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดร่วมกันในการผลิตบัณฑิต คุณภาพ ตลอดจนมีผลทำให้นักศึกษามีงานตามจุดมุ่งหมายของนักศึกษา ผู้ปกครองและมหาวิทยาลัย

สำนักกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยเนชั่น

สารบัญ

	หน้า
*คำนำ	
*สารบัญ	
*บทที่ 1 ความหมายของสหกิจศึกษา	1-3
*บทที่ 2 กระบวนการและขั้นตอนสหกิจศึกษา	4-6
*บทที่ 3 สถานประกอบการสหกิจศึกษา	7-10
*บทที่ 4 อาจารย์ผู้สอนรายวิชาสหกิจศึกษา	11-13
*ภาคผนวก	
-เอกสารหมายเลข 1 ถึง หมายเลข 11	

บทที่ 1

หลักสูตรสหกิจศึกษาเพื่อการพัฒนาอาชีพ

ความหมายของสหกิจศึกษา

สหกิจศึกษา(Co-operative Education) คือ ระบบการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานในสถานประกอบการอย่างเป็นระบบก่อนสำเร็จการศึกษา โดยที่นักศึกษาจะต้องปฏิบัติงานจริง ณ สถานประกอบการหรือองค์กรผู้ใช้บัณฑิต ที่ให้ความร่วมมือแบบเต็มเวลา จำนวน 16 สัปดาห์ (เรียนรู้การปฏิบัติงานจริง จำนวน 4 เดือนเต็ม : 1 ภาคการศึกษา) ทั้งนี้ นักศึกษาจะไม่อยู่ในสถานะของนักศึกษาฝึกงานแต่นักศึกษาสหกิจศึกษาทุกคนจะเป็นเสมือนเจ้าหน้าที่หรือพนักงานปฏิบัติงานชั่วคราวในสถานประกอบการ และนักศึกษาสหกิจศึกษาอาจจะได้รับสวัสดิการค่าจ้างหรือค่าตอบแทนตามความเหมาะสมจากสถานประกอบการ

การจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษา จึงเป็นระบบการศึกษาที่ส่งเสริมให้นักศึกษามีโอกาสปฏิบัติงานในสถานประกอบการในระหว่างการศึกษา นักศึกษาที่เรียนสหกิจศึกษาทุกคนจะต้องลงทะเบียนเรียนและกรอกใบสมัครที่สาขาวิชาที่ตนเองสังกัด ขณะเดียวกันนักศึกษาจะต้องผ่านการคัดเลือกจากสถานประกอบการที่มีความประสงค์รับนักศึกษาเข้าไป ปฏิบัติงาน หลังจากนั้นมหาวิทยาลัยจะจัดส่งนักศึกษาเข้าไปปฏิบัติงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากสถานประกอบการนั้น ๆ โดยนักศึกษาสามารถเรียนรู้ประสบการณ์จากการปฏิบัติงานจริง อันจะเป็นการฝึกการประยุกต์ใช้แนวคิด ทฤษฎี และเติมเต็มระหว่างความรู้ที่ได้รับจากการเรียนการสอนในห้องเรียนที่มหาวิทยาลัยและการนำไปใช้ในชีวิตจริง ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างทักษะและประสบการณ์ที่ดีให้นักศึกษา เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีคุณภาพตามที่ตลาดแรงงานต้องการในที่สุด

ในส่วนของมหาวิทยาลัยจะจัดให้มีกระบวนการคัดเลือกนักศึกษา การเตรียมความพร้อมนักศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจ การจัดปฐมนิเทศและฝึกอบรมให้นักศึกษาก่อนออกปฏิบัติงานจริง ตลอดจนการนิเทศงานเพื่อติดตามประเมินผลนักศึกษา และการจัดทำรายงานผลต่อมหาวิทยาลัยและหน่วยงานที่ให้ความร่วมมือทุกฝ่าย

การประเมินผลของการเรียนหลักสูตรสหกิจศึกษา พบว่า นักศึกษาที่ได้มีโอกาสไปทำงานในสถานประกอบการต่าง ๆ เมื่อกลับมาเรียนในห้องเรียน นักศึกษากลุ่มดังกล่าวยังมีความสนใจที่จะใฝ่หาความรู้มากขึ้นและมีผลการเรียนที่ดีขึ้น นอกจากนี้ นักศึกษายังมีความมั่นใจในตนเองมากขึ้นในการทำงานร่วมกับผู้อื่นและโอกาสการมีงานทำ

หลักการจัดหลักสูตรสหกิจศึกษา

ทฤษฎีพื้นฐาน

จาก ทฤษฎีการเรียนรู้พื้นฐานที่สนับสนุนการสร้างประสบการณ์วิชาชีพให้กับนักศึกษามี 2 ทฤษฎีสำคัญ ได้แก่ ทฤษฎีการเรียนรู้ที่เน้นประสบการณ์ (Experiential Learning) เป็นการสร้างประสบการณ์วิชาชีพโดยการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดอย่างไตร่ตรองและต่อเนื่อง นักศึกษาจะได้

ประสบการณ์ที่ต้องปรับตัวให้เข้ากับชีวิตจริง โดยประสบการณ์นอกห้องเรียนจะประสานและสัมพันธ์กับบทเรียนในห้องเรียน และทฤษฎีการเรียนรู้ที่เน้นสภาพจริง (Authentic Learning) ทฤษฎีนี้ผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้ได้ดีที่สุด เมื่อมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่มีความหมายสำหรับเขา เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างไม่มีพรมแดน ได้เชื่อมโยงทั้งความรู้ ทักษะ และเจตคติเข้าด้วยกัน

การจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (Work – integrated Learning : WIL)

การจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน หรือ WIL เป็นกรณีหนึ่งของการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ที่ช่วยให้นักศึกษามีโอกาสในการประยุกต์ความรู้ ทักษะการทำงาน และทักษะเฉพาะที่สัมพันธ์กับวิชาชีพ ได้รู้จักชีวิตที่แท้จริงของการทำงานก่อนสำเร็จการศึกษา นอกจากนี้สถานประกอบการหรือองค์กรผู้ใช้บัณฑิต และ มหาวิทยาลัยยังได้รับประโยชน์ในเชิงความร่วมมือและการพัฒนาปรับปรุงงานและหลักสูตรฯ

1. หลักสูตรการเรียนการสอน รายวิชาสหกิจศึกษา

- (1.) หลักสูตรสหกิจศึกษาเป็นหลักสูตรของทุกคณะวิชา โดยให้เป็นไปตามการเลือกแผนการเรียนของนักศึกษา
- (2.) นักศึกษาจะต้องลงทะเบียนเรียนในสาขาวิชาของตนเองโดยมหาวิทยาลัยจะจัดการเรียนการทำงานไว้ในภาคการศึกษาที่ 2 ของปีการศึกษา
- (3.) สหกิจศึกษา มีค่าเท่ากับ 1 ภาคการศึกษา มีจำนวน 9 หน่วยกิต
- (4.) นักศึกษาในหลักสูตรสหกิจศึกษาจะต้องเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีระดับผลการเรียนเกรดเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00โดยจะต้องผ่านการคัดเลือกความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ประจำสาขาวิชา หรืออาจารย์ที่ปรึกษา
- (5.) นักศึกษาจะต้องปฏิบัติงานกับสถานประกอบการแบบเต็มเวลา จำนวน 16 สัปดาห์ต่อเนื่องกัน

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1. เพื่อเพิ่มประสบการณ์ทางด้านอาชีพและการพัฒนาตนเองแก่นักศึกษาในรูปแบบที่มีคุณค่าเหนือกว่าการฝึกงานรวมทั้งเพื่อให้เกิดการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา
2. เพื่อเปิดโอกาสให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพของบัณฑิตมหาวิทยาลัยเนชั่น
3. เพื่อส่งเสริมและเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยเนชั่นและสถานประกอบการโดยผ่านนักศึกษาผู้ไปปฏิบัติงาน ณ สถานประกอบการ
4. เพื่อส่งเสริมการสร้างบัณฑิตคุณภาพที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยเนชั่นและการมีงานทำของนักศึกษา

ปฏิทินการเรียนการสอนสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยเนชั่น

1. กำหนดปฏิทินไว้ 1 ภาคการศึกษา คือ ภาคเรียนที่ 2 ของปีการศึกษา

2. ระยะเวลาดำเนินรายวิชาการระหว่างเดือนตุลาคมถึงเดือนมีนาคม

การเตรียมความพร้อมนักศึกษาสหกิจศึกษา

1. ผ่านการฝึกอบรมและการปฐมนิเทศ
2. ทบทวนความรู้ทางวิชาการก่อนไปปฏิบัติงาน

คุณสมบัติของนักศึกษาสหกิจศึกษา

1. จะต้องเป็นนักศึกษาที่เรียนอยู่ในระดับชั้นปีที่ 4
2. มีระดับผลการเรียนเกรดเฉลี่ยสะสมไม่น้อยกว่า 2.00
3. ต้องสอบผ่านรายวิชาพื้นฐานที่คณะกำหนด เป็นเงื่อนไขของรายวิชาสหกิจศึกษา
4. ผ่านการสัมภาษณ์เบื้องต้นและความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ประจำสาขาวิชา หรืออาจารย์ที่ปรึกษา
5. ผ่านการฝึกปฏิบัติพื้นฐานการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์
6. มีความรู้ ความสามารถและทักษะการปฏิบัติงานสอดคล้องกับหน่วยงานของสถานประกอบการ
7. มีความประพฤติเรียบร้อย ไม่เคยผิดระเบียบวินัยนักศึกษา
8. มีวุฒิภาวะและสามารถพัฒนาตนเองได้ดีเพียงพอที่จะปฏิบัติงานในสถานประกอบการ

บทที่ 2

กระบวนการและขั้นตอนสหกิจศึกษา

(1.) สำนักกิจการนักศึกษา ประกาศรับสมัครนักศึกษาสหกิจศึกษา และการแจ้งความจำนงไปปฏิบัติงานสหกิจศึกษาโดยให้นักศึกษาที่สนใจจะเข้าร่วมให้ลงทะเบียนเรียนวิชาสหกิจศึกษา ณ สำนักทะเบียนและประมวลผล พร้อมทั้งกรอกใบสมัครเพื่อเข้าเป็นนักศึกษาสหกิจศึกษาตามสาขาที่นักศึกษาศึกษาและอยู่ในระยะเวลาที่กำหนด

(2.) การคัดเลือกและจำแนกสถานะภาพนักศึกษาสหกิจศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาสหกิจศึกษา ประจำในสาขาวิชาจะพิจารณาและคัดเลือกนักศึกษาที่ประสงค์เรียนสหกิจศึกษาโดยพิจารณาตามคุณสมบัติของนักศึกษาให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ การคัดเลือกนักศึกษาไปปฏิบัติงานในสถานประกอบการนั้น สำนักกิจการนักศึกษาจะมีการประสานงานกับสถานประกอบการในการคัดเลือกนักศึกษาที่จะไปปฏิบัติงานในตำแหน่งต่าง ๆ ตามที่สถานประกอบการนั้นต้องการให้มากที่สุด เนื่องจากสหกิจศึกษามีผลต่อนักศึกษาในแง่การได้รับประสบการณ์วิชาชีพที่มีค่าและส่งผลกระทบต่อความได้เปรียบในการจ้างงานภายหลังสำเร็จการศึกษา

(3.) การเลือกสมัครงาน นักศึกษาจะได้รับการปฏิบัติเสมือนการไปสมัครเข้าทำงานจริงกับสถานประกอบการนั้น ๆ โดยสถานประกอบการจะคัดเลือกนักศึกษาโดยพิจารณาจากใบสมัคร และหรือการสัมภาษณ์ นักศึกษาต้องเลือกสมัครงานโดยเลือกสถานประกอบการและเลือกลักษณะงานที่ตรงกับความสนใจ ความถนัดของนักศึกษาเป็นหลัก ไม่ควรคำนึงถึงสวัสดิการ ที่สถานประกอบการเสนอให้ เช่น ค่าตอบแทนและที่พัก

ทั้งนี้หลังการประกาศผลการคัดเลือกแล้ว ถือนักศึกษาทุกคนจะต้องเตรียมตัวไปปฏิบัติงาน สหกิจศึกษา ณ สถานประกอบการ จะขอสละสิทธิ์การไปปฏิบัติงานไม่ได้เป็นอันขาด

(4.) การจัดคู่ (Matching) ระหว่างสถานประกอบการและนักศึกษา โดยอาจารย์ที่ปรึกษา สหกิจศึกษาในสาขาวิชา ร่วมกับคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรจะพิจารณา นำผลการคัดเลือก นักศึกษาของสถานประกอบการและจัดลำดับความต้องการของนักศึกษามาจัดเข้าคู่กัน (Matching) โดยจะจัดให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของทั้งสองฝ่ายมากที่สุด และประกาศผลให้นักศึกษาทราบ ในกรณีที่นักศึกษาไม่มีรายชื่อในประกาศผลการคัดเลือกให้รีบติดต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสหกิจศึกษาในสาขา **ด่วน** เพื่อการจัดหาสถานประกอบการใหม่ให้เร็วที่สุด หรือให้นักศึกษาลงทะเบียนเรียนรายวิชาอื่นทดแทนวิชาสหกิจศึกษาตามที่สาขากำหนด

(5.) การเตรียมความพร้อมนักศึกษาก่อนไปปฏิบัติงาน จะมีการจัดฝึกอบรมและปฐมนิเทศ นักศึกษาก่อน เป็นเวลา 2 วัน **นักศึกษาที่ขาดการฝึกอบรมและปฐมนิเทศจะไม่ได้รับการพิจารณาให้ไปปฏิบัติงาน**

4

ในการฝึกอบรมนั้น จะมีหัวข้ออบรม เช่น การพัฒนาบุคลิกภาพ การบรรยายพิเศษจาก สถานประกอบการ เป็นต้น ส่วนการปฐมนิเทศนักศึกษาสหกิจศึกษานั้น จะมีการชี้แจงภาพรวมของ การปฏิบัติงานตลอดระยะเวลา 16 สัปดาห์ (1 ภาคการศึกษา) พร้อมทั้งรับโอวาทจากอธิการบดี หรือ รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนาและได้พบกับอาจารย์ที่ปรึกษาสหกิจศึกษาประจำสาขา ซึ่งจะ แนะนำการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ อาทิ ด้านวิชาการ ระเบียบวินัย บุคลิกภาพ เป็นต้น

กิจกรรมระหว่างปฏิบัติงาน (4 เดือน)

นักศึกษาจะต้องปฏิบัติงานให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ทั้งนี้อาจารย์ที่ปรึกษาสหกิจศึกษาใน สาขาวิชา จะทำหน้าที่ดูแล ติดตามการปฏิบัติงาน รวมทั้งการนิเทศงานของนักศึกษาอย่างน้อย 2 ครั้ง ระหว่างที่นักศึกษาสหกิจศึกษาปฏิบัติงาน ณ สถานประกอบการ กรณีที่นักศึกษามีความประพฤติ ไม่เหมาะสมระหว่างที่ปฏิบัติงาน ณ สถานประกอบการ มหาวิทยาลัยจะระงับการปฏิบัติงานของ นักศึกษาทันที

การประเมินผล ภายหลังจากที่นักศึกษาได้ปฏิบัติงานครบระยะเวลาที่กำหนดแล้ว อาจารย์ที่ ปรึกษาสหกิจศึกษาในสาขาวิชาจะประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยใช้กระบวนการประชุม การสัมภาษณ์ การสัมมนา รวมทั้งการส่งแบบประเมินผลตามที่ คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสหกิจ ศึกษา มหาวิทยาลัยเนชั่นได้กำหนดไว้

กิจกรรมหลังการปฏิบัติงาน

1. การเข้ารับการสัมภาษณ์โดยอาจารย์ที่ปรึกษาสหกิจศึกษาในสาขาวิชา ร่วมกับ คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรเพื่อสอบถามปัญหา การให้คำปรึกษาหารือ ข้อเสนอแนะแนวคิดที่ ถูกต้องในการพัฒนาตนเองของนักศึกษาพร้อมทั้งการส่งรายงานทางวิชาการและทำการแก้ไขปรับปรุง ให้สมบูรณ์ตามระยะเวลาที่กำหนด

2. การเข้าร่วมสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างนักศึกษา ผู้แทนสถานประกอบการ ผู้บริหารคณะวิชา คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร เพื่อดูพัฒนาการและความสามารถในการนำเสนอ และถ่ายทอดประสบการณ์ ซึ่งเป็นสาระสำคัญของสหกิจศึกษา

3. เกณฑ์การวัดผลเพื่อประเมินนักศึกษา พิจารณา 3 องค์ประกอบ คือ

- (1) การเข้าร่วมกิจกรรมสัมมนาทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับสหกิจศึกษาของนักศึกษาในสาขา อาทิ การปฐมนิเทศ การอบรม การสัมมนา และกิจกรรมอื่นที่กำหนดไว้ครบถ้วน
- (2) ได้รับผลการประเมินรายงานวิชาการจากอาจารย์ที่ปรึกษาสหกิจศึกษาในสาขา ระดับ “ผ่าน”
- (3) จากการเข้าร่วมกิจกรรมหลังการกลับจากปฏิบัติงาน ณ สถานประกอบการครบถ้วน ได้แก่ รูปเล่มรายงานผลการดำเนินงาน การประชุม การสัมภาษณ์ การสัมมนาและส่งแบบสอบถาม เป็นต้น

ประเมินผลรายวิชาสหกิจศึกษา กำหนดไว้ รวม 100 คะแนน ประกอบด้วย

	ร้อยละ
1. การประเมินผลการปฏิบัติงานจากอาจารย์ที่ปรึกษา	50
2. การประเมินผลการนิเทศงานจากอาจารย์ที่ปรึกษา	20
3. การประเมินผลการนำเสนอหลังการปฏิบัติงาน(การสัมมนา)	20
4. การประเมินผลรายงานนักศึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษา	10

เกณฑ์การประเมินผล

โดยจะวัดผลระดับคะแนนเป็น S (Satisfaction)
U (Unsatisfaction)

ระดับคะแนน 70 – 100 ผ่าน S (Satisfaction)
ระดับคะแนน 0 – 69 ไม่ผ่าน U (Unsatisfaction)

หมายเหตุ :

- 1) คะแนนประเมินจากอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นหลัก
- 2) นักศึกษาต้องได้รับการประเมินผลการปฏิบัติงานสหกิจศึกษาในระดับเกรด S หมายถึง “ผ่าน” จึงจะถือว่าสำเร็จการศึกษาได้
- 3) เพื่อผลประโยชน์ของนักศึกษาสหกิจศึกษา ขอความกรุณาให้อาจารย์ที่ปรึกษาสหกิจศึกษาในสาขาวิชา ได้ส่งผลการเรียนสหกิจศึกษา(เกรด)ไม่เกินกว่ากำหนดเวลาของสำนักทะเบียนและประมวลผล

บทที่ 3 สถานประกอบการสหกิจศึกษา

บทบาทหน้าที่ของสถานประกอบการ

ด้วยปรัชญาของสหกิจศึกษาที่เน้นให้นักศึกษาจะต้องได้รับประสบการณ์จากการปฏิบัติงานจริง ณ สถานประกอบการ เป็นระยะเวลา 4 เดือน สหกิจศึกษาจึงมีรูปแบบและขั้นตอนที่จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมืออย่างใกล้ชิดจากสถานประกอบการ ดังนั้น สถานประกอบการจึงมีบทบาทหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. การแจ้งความประสงค์รับนักศึกษา ระบุตำแหน่งงานและจำนวนที่ต้องการมายังสำนักกิจการนักศึกษา หน่วยประสานงานสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยเนชั่น
2. การตรวจสอบใบสมัครของนักศึกษาและการคัดเลือกนักศึกษา
3. การจัดหาพนักงานที่ปรึกษาทำหน้าที่เป็นเสมือนอาจารย์คอยดูแลให้คำแนะนำและให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาตลอดระยะเวลาของปฏิบัติงาน
4. ปฐมนิเทศนักศึกษาสหกิจศึกษา เพื่อแนะนำให้รู้จักสถานประกอบการ อาทิ โครงสร้างภารกิจ ความรับผิดชอบ ความคาดหวัง และกฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ของสถานประกอบการ
5. การมอบหมายภาระงานที่ชัดเจนให้นักศึกษาตรงตามสาขาวิชาชีพนักศึกษา
6. การร่วมนิเทศงาน ประเมินผลการทำงาน และรายงานของนักศึกษา

ลักษณะงานที่สถานประกอบการมอบหมายให้นักศึกษา

การรับนักศึกษาสหกิจศึกษาเข้าทำงาน ณ สถานประกอบการนั้น จะต้องมีการกำหนด ภาระงานโดยมีรายละเอียดหน้าที่ที่นักศึกษาจะต้องรับผิดชอบอย่างชัดเจน

การจัดพนักงานที่ปรึกษาเพื่อดูแลนักศึกษา

สถานประกอบการจะต้องมีการแต่งตั้งหรือมอบหมายให้เจ้าหน้าที่อย่างน้อย 1 คนเพื่อทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา(พี่เลี้ยง)ทำหน้าที่ดูแลและแนะนำในการปฏิบัติงานตลอดระยะเวลา 4 เดือนที่นักศึกษาปฏิบัติงาน ได้แก่ การให้คำแนะนำ ลักษณะงาน และความรับผิดชอบของหน่วยงาน การมอบหมายงานและแนะนำ การถ่ายทอดวิธีการปฏิบัติงานนักศึกษา การจัดทำรายงาน การสอดส่องดูแลการปฏิบัติงาน ความเป็นระเบียบและความประพฤติของนักศึกษาให้เป็นไปตามกฎระเบียบ ตลอดจนกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน เช่น นักศึกษาได้รับอุบัติเหตุในที่ทำงาน การมีส่วนร่วมนิเทศงานกับอาจารย์ที่ปรึกษาสหกิจศึกษาในสาขา

ค่าตอบแทนและสวัสดิการนักศึกษาระหว่างการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา

คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยเนชั่น ใคร่ขอเรียนให้สถานประกอบการได้ทราบว่า สถานประกอบการสามารถจ่ายเงินค่าตอบแทนหรือสวัสดิการให้นักศึกษาสหกิจศึกษาที่พอเหมาะตามสมควร ทั้งนี้ขอให้สถานประกอบการแจ้งในรายละเอียดตำแหน่งงาน คุณสมบัติ ให้แก่คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสหกิจศึกษา สำนักกิจการนักศึกษา และนักศึกษา รับทราบในระหว่างที่ทำการสัมภาษณ์งาน

การพิจารณาเงินค่าตอบแทนที่เหมาะสมแก่นักศึกษาสหกิจศึกษานั้น อาจพิจารณาจากองค์ประกอบ ดังนี้

1. นโยบายและงบประมาณของสถานประกอบการ
2. ลักษณะงานและความรับผิดชอบที่มอบหมายให้นักศึกษามากน้อยเพียงใด
3. ปริมาณงานและคุณภาพงานที่นักศึกษาปฏิบัติได้ เมื่อเปรียบเทียบกับพนักงานประจำที่ปฏิบัติงานในลักษณะเดียวกัน
4. ความรู้และความสามารถของนักศึกษา

อย่างไรก็ตามคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยเนชั่น เห็นว่า นักศึกษาสหกิจศึกษาทุกคนจะสามารถปฏิบัติงานที่เป็นประโยชน์ต่อสถานประกอบการได้ หากว่าได้รับการมอบหมายงานและการดูแลอย่างใกล้ชิดจากสถานประกอบการ และเนื่องด้วยนักศึกษาสหกิจศึกษาทุกคนจะต้องเดินทางมาปฏิบัติงาน ณ สถานประกอบ เป็นเวลา 4 เดือน (16 สัปดาห์เต็ม) จึงมีค่าใช้จ่ายจำนวนหนึ่งเกี่ยวกับเรื่อง ต่อไปนี้

1. ค่าลงทะเบียนเรียนรายวิชาสหกิจศึกษา จำนวน 9 หน่วยกิต
2. ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไป-กลับสถานประกอบการ (จากมหาวิทยาลัยหรือภูมิลำเนาของนักศึกษามายังสถานประกอบการ)
3. ค่าเช่าที่พักและค่าเดินทางระหว่างที่พักมายังสถานประกอบการ (ในกรณีที่สถานประกอบการมิได้จัดสวัสดิการที่פקให้)
4. ค่าอาหารและค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่จำเป็นของนักศึกษาในระหว่างการปฏิบัติงาน

ทั้งนี้ หากว่าสถานประกอบการพิจารณาแล้วเห็นว่านักศึกษาได้ปฏิบัติหน้าที่ที่เป็นประโยชน์ต่อสถานประกอบการเป็นอย่างมาก ก็อาจจะพิจารณาเพิ่มค่าตอบแทนให้แก่ศึกษาในระหว่างการปฏิบัติงานก็ได้

สถานประกอบการที่สนใจและประสงค์รับนักศึกษาสหกิจศึกษาต้องทำอย่างไร

1. แจ้งความประสงค์รับนักศึกษาสหกิจศึกษาเข้าปฏิบัติงานในภาคการศึกษา โดยติดต่อสำนักกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยเนชั่นทราบก่อนภาคการศึกษาที่นักศึกษาจะไปปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 1 ภาคการศึกษา เพื่อประโยชน์การติดต่อและประสานงานกับอาจารย์ที่ปรึกษาสหกิจศึกษาในสาขา ในการจัดหานักศึกษาได้ตรงกับความต้องการ และจะทำให้สถานประกอบการสามารถวางแผนเรื่องการมอบหมายงานให้แก่ศึกษาสหกิจศึกษาได้ล่วงหน้าด้วย
2. การเตรียมความพร้อมของสถานประกอบการ ได้แก่
  - การสร้างความเข้าใจ การให้ความสำคัญให้แก่ผู้บริหาร ฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ พนักงานที่ปรึกษาและฝ่ายปฏิบัติการ
  - กำหนดลักษณะงาน(Job Description) และแผนปฏิบัติงาน (Co-operative Work) ที่จะมอบหมายให้นักศึกษาสหกิจศึกษาปฏิบัติตลอดระยะเวลา 4 เดือนเต็ม
  - มอบหมายพนักงานที่ปรึกษาหรือพี่เลี้ยง(Job Supervisor)

3. รับนักศึกษาสหกิจศึกษาเข้าปฏิบัติงาน ได้แก่ การคัดเลือกนักศึกษา ปฐมนิเทศนักศึกษา การรับนักศึกษาเข้าปฏิบัติงาน

4. การนิเทศงานนักศึกษา โดยมีส่วนร่วมนัดหมายกับอาจารย์ที่ปรึกษาสหกิจศึกษาในสาขา เพื่อนิเทศนักศึกษา และดำเนินการนิเทศงานตามขั้นตอน

5. การติดตามการปฏิบัติงานนักศึกษา อาทิ การประชุมนักศึกษา การรายงานสรุปผลการปฏิบัติงานนักศึกษา และการประเมินผลการทำงาน

6. การป้องกันเหตุ เพื่อให้นักศึกษาได้พบปะกับผู้บริหารก่อนสิ้นสุดการปฏิบัติงาน และมอบหนังสือรับรองการผ่านการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา (สถานที่อาจจัดขึ้นที่มหาวิทยาลัยก็ได้ตามความเหมาะสม)

ประโยชน์ที่สถานประกอบการคาดว่าจะได้รับ

1. เกิดความร่วมมือทางวิชาการระหว่างผู้บริหารสถานประกอบการกับมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่องต่อไป

2. เป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสถานประกอบการและเสริมภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร ในด้านการส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา และช่วยพัฒนาบัณฑิตของชาติ

3. สถานประกอบการเป็นที่รู้จักมากขึ้นในด้านการให้ความร่วมมือด้านงานบริการกับมหาวิทยาลัย

4. มีนักศึกษาที่มีความกระตือรือร้นและมีความพร้อมทางวิชาการช่วยปฏิบัติงานภายในสถานประกอบการอย่างต่อเนื่อง ในระยะเวลาที่ยาวกว่าการฝึกงานปกติ คือ 16 สัปดาห์ หรือ 4 เดือน

5. พนักงานประจำมีเวลามากขึ้นที่จะไปปฏิบัติงานในหน้าที่อื่นที่มีความสำคัญมากกว่า

6. เป็นวิธีหนึ่งในการสรรหาพนักงานประจำที่มีความรู้ความสามารถตรงกับตำแหน่งงานโดยอาจลดเวลาในการสอนงานและเวลาในการทดลองงานลงได้

7. ช่วยลดการจ้างงานและค่าตอบแทนลง โดยให้นักศึกษาสหกิจศึกษาซึ่งมีความรู้ด้านวิชาการเพียงพอในระดับหนึ่ง เข้าปฏิบัติงานทดแทนพนักงานที่ขาดไป หรือเป็นผู้ช่วยพนักงานและให้ค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับลักษณะงาน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามนโยบายของสถานประกอบการนั้นๆ

บทที่ 4

อาจารย์ผู้สอนรายวิชาสหกิจศึกษา

บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ผู้สอนรายวิชาสหกิจศึกษา

อาจารย์ผู้สอนรายวิชาสหกิจศึกษา จะทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสหกิจศึกษาในสาขา มีหน้าที่เป็นผู้ประสานงานสหกิจศึกษาในสาขาวิชา มีบทบาทหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. คัดเลือกนักศึกษาที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด (คุณสมบัติทางวิชาการ)
2. ประสานงานกับสำนักกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยเนชั่น เพื่อการรับนโยบายสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม
3. เป็นผู้ประสานงานในการจัดหาสถานประกอบการร่วมกับสำนักกิจการนักศึกษาที่จะส่งนักศึกษาสหกิจศึกษาไปปฏิบัติงาน (เป็นศูนย์กลางข้อมูลเพื่อประชาสัมพันธ์ ส่งเสริม สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียน การสอนสหกิจศึกษาของสาขา)
4. จัดทำหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัย ร่วมกับ สำนักกิจการนักศึกษา และ คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร
5. ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาที่จะลงทะเบียนเรียนในรายวิชาสหกิจศึกษา
6. แจงรายชื่อและจำนวนนักศึกษาที่สนใจลงทะเบียนเรียนในรายวิชาสหกิจศึกษามายังสำนักกิจการนักศึกษา
7. รับผิดชอบการปฏิบัติงานของนักศึกษาสหกิจศึกษาในสาขา โดยจัดโปรแกรมการปฏิบัติงานร่วมกับสถานประกอบการ อาทิ ความรู้พื้นฐานของนักศึกษา ความรู้ที่จำเป็น ความสามารถเบื้องต้น บุคลิกภาพ รวมทั้งการให้คำปรึกษา แนะนำ การติดตาม ดูแลและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของนักศึกษาสหกิจศึกษา
8. การออกนิเทศงานนักศึกษาสหกิจศึกษา ในสถานประกอบการต่าง ๆ อย่างน้อย 2 ครั้ง
9. การตรวจสอบรายงานการปฏิบัติงานประจำสัปดาห์ของนักศึกษาสหกิจศึกษา
10. การพิจารณาให้คำปรึกษาและการพิจารณาอนุมัติหัวข้อโครงการนักศึกษาสหกิจศึกษา ร่วมกับพนักงานที่ปรึกษาของสถานประกอบการ
11. การตรวจสอบ ประเมินผลผลการปฏิบัติงานนักศึกษาสหกิจศึกษา และให้คะแนนใน ส่วนของโครงการหรือรายงานฉบับสมบูรณ์
12. การประสานงานเพื่อจัดให้มีกิจกรรมภายหลังจากนักศึกษาสหกิจศึกษา กลับจากสถานประกอบการ ได้แก่ การจัดประชุม การสัมภาษณ์ การนำเสนอผลงานวิชาการของนักศึกษา รวมทั้งการประเมินผลการเรียนของนักศึกษาสหกิจศึกษา เป็นต้น

ขั้นตอนการนิเทศงานนักศึกษาสหกิจศึกษา

การออกไปนิเทศงานนักศึกษาสหกิจศึกษานั้น กำหนดแผนงานการปฏิบัติงานไว้ ดังนี้

1. อาจารย์ที่ปรึกษาสหกิจศึกษาในสาขา ต้องประสานงานกับสำนักกิจการนักศึกษา เพื่อร่วมกันกำหนดแผนการนิเทศงาน และการนัดหมายวันและเวลากับสถานประกอบการ

2. เตรียมการจัดตารางการออกนิเทศงาน ตลอดจนนัดหมายกับผู้แทนสถานประกอบการ
3. การนิเทศงานจะต้องเสร็จสิ้นภายใน 4 เดือนหรือ 16 สัปดาห์ และต้องนิเทศงานอย่างน้อย 2 ครั้งนับจากนักศึกษาเข้าปฏิบัติงานในสถานประกอบการต่าง ๆ คือ ช่วงสัปดาห์ที่ 2 หรือ 3 ของเดือนที่สองและสัปดาห์ที่ 1 หรือ 2 ของเดือนสุดท้าย เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้นักศึกษาระหว่างการปฏิบัติงาน
4. การรวบรวมแบบฟอร์มที่เกี่ยวข้อง และการศึกษาแฟ้มประวัติของนักศึกษาสหกิจศึกษา พร้อมรายละเอียดสถานประกอบการก่อนวันเดินทางนิเทศงาน
5. การนิเทศงาน คือ การตรวจคุณภาพงานและหัวข้อรายงานที่สถานประกอบการมอบหมาย ติดตามผลการปฏิบัติงาน และความก้าวหน้าในการจัดทำรายงานของนักศึกษา
6. หลังจากเสร็จสิ้นการนิเทศงาน อาจารย์ที่ปรึกษาสหกิจศึกษาจะประเมินผลการนิเทศงาน ทั้งสถานประกอบการและงานนักศึกษา

หัวข้อเรื่องเพื่อหารือระหว่างการนิเทศงาน มีดังนี้

1. รูปแบบและปรัชญาของสหกิจศึกษา หลักสูตรและการดำเนินงานของสหกิจศึกษา
2. ลักษณะงานที่มอบหมายให้นักศึกษาปฏิบัติ
3. แผนปฏิบัติงานตลอดระยะเวลาการปฏิบัติงาน
4. หัวข้อรายงานสหกิจศึกษาและความก้าวหน้า
5. การพัฒนาตนเองของนักศึกษา
6. ผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาและความประพฤติ และปัญหาต่าง ๆ ที่พบ

การติดตามผลและประเมินผลการปฏิบัติงาน

1. ประชุมนักศึกษาสหกิจศึกษาในสถานประกอบการ โดยพนักงานพี่เลี้ยงจัดประชุมร่วมกับนักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อสอบถามบรรยากาศของการปฏิบัติงานในวันนิเทศงานนักศึกษา
2. นักศึกษาทำรายงานสรุปผลความก้าวหน้าการปฏิบัติงานนำเสนอต่อพนักงานพี่เลี้ยง และอาจารย์ที่ปรึกษาสหกิจศึกษาอย่างน้อยเดือนละครั้ง
3. สถานประกอบการ โดยพนักงานพี่เลี้ยงให้ข้อมูลการปฏิบัติงานของนักศึกษา เพื่อประกอบการประเมินผลการปฏิบัติงานและรายงานของนักศึกษา โดยใช้แบบฟอร์มใบประเมินผลที่มหาวิทยาลัยจัดส่งให้ในวันส่งตัวนักศึกษาเข้าปฏิบัติงาน ณ สถานประกอบการ
4. อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมกับคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรประเมินผลรายงานฉบับสมบูรณ์
5. อาจารย์ที่ปรึกษารายงานผลการเรียนต่อสำนักทะเบียนและประมวลผล

ประโยชน์ที่อาจารย์ที่ปรึกษาสหกิจศึกษาและมหาวิทยาลัยได้รับ

1. ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือทางวิชาการและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างมหาวิทยาลัยเนชั่นกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน

2. มหาวิทยาลัยมีการสร้างเครือข่ายร่วมกับสถานประกอบการภายนอก เพื่อผลิตบัณฑิตคุณภาพที่พึงประสงค์สู่สังคม
3. มหาวิทยาลัยสามารถกำหนด หรือพัฒนาหลักสูตรการเรียน การสอนให้มีความทันสมัย และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน
4. เป็นการเพิ่มศักยภาพของอาจารย์และเพิ่มประสบการณ์ภาคปฏิบัติ และสามารถนำมาประยุกต์ให้เป็นปัญหาหรือประเด็นศึกษาต่อไป
5. สามารถบูรณาการโดยการนำความรู้และประสบการณ์ในการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาไปผลิตเป็นผลงานวิจัยหรืองานวิชาการอื่นๆต่อไป
6. อาจารย์มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักมากขึ้น สามารถรับเป็นที่ปรึกษาให้กับสถานประกอบการที่นักศึกษาไปปฏิบัติงานได้
7. มหาวิทยาลัยเน้นชั้นสามารถบรรลุความสำเร็จในการผลิตบัณฑิตคุณภาพอันพึงประสงค์

*****